

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm III. Cùm ab Ecclesiarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

etur inuehi generatim in crimina, quæ ex cōfessione sacra cognouit: ita tamen, vt nemo merito suspicari possit, aliquem in particulari fugillari. Sed nec generatim dicere potest, talia in ciuitate aut pago committi peccata, si ex confessione cognita, & alijs notoria non sint. Ad II. resp. Quod Confessarius in ipsa cōfessione monere debet peccatorem, ne ad sacram Eucharistiam accedat, si dispositus non sit, vt absolutionem à peccatis mereatur. Deinde, si crimen in publico notorium existat, v. g. Presbyteri cædes, sed auctor ignotus, qui peccatum Sacerdoti cōfessus est; non prohibetur is pro concione admonere auctorem indeterminatè, vt ad Sacramenta non accedat, qui hoc crimen commisit, nisi DBO & Ecclesiæ, quatenus oportet, satisfecerit.

8 Dubitatur secundo: Quo pacto intelligendum sit, quod dicitur, Sacerdotem (si iurisdictione in foro externo præditus sit) potente læso, posse excommunicare occultum auctorem illati damni, non obstante, quod ipsi crimen confessus fuerit. Respond. Intelligendum id videtur de excommunicatione per sententiam generalem, nisi intra certum tempus iniustus raptor v. g. rem ablatam restituerit, vt ipso facto excommunicationem incurrat. Quæ de re dixi lib. 1. Th. mor. tr. 5. p. 1. c. 2. n. 2. §. censura.

CAPITVLVM III.

Cum ab Ecclesiarum.

PARAPHRASIS.

Si inferior Prælatus sententiam excommunicationis aut interdicti, ex rationabili causa tulit in clericos, vel laicos suæ spiritali iurisdictioni subiectos, Episcopus curare debet, vt censura illa inuolabiliter obseruetur, neque potest eam relaxare, sine præscientia auctoris, & ante præstitam congruam satisfactionem.

SVM MARIVM.

1. Explicatur regula: Superior Prælatus

relaxare potest censuram latam ab inferiore.

2. Episcopus in iurisdictione erga subditos concurrens cum inferiore sibi subordinato, licet absolute loquendo, possit excommunicatos, aut interdictos ab inferiore Prælato absolueri, si tamen excommunicatio rationabiliter lata sit, non decet eum hac potestate vri, nisi prius audito Excommunicatore, & debitè præstità satisfactione.
3. Excommunicatum ab Episcopi Vicario, vel alijs ab eo delegatis, & ad nutum illius amobilibus, potest Episcopus arbitrari suo absolueri.
4. Parochi de iure communi censuras ferre non possunt.

Explicanda hîc est regula, quam cum Gl. hîc ver. non relaxes, docet Abb. hîc n. 9. S. Th. in 4. d. 18. q. 2. a. 5. Palud. ibid. q. 5. a. 2. Syl. ver. absolutio 2. in. princ. Couar. in c. alma, p. 1. §. 12. n. 2. Suar. de censur. disp. 5. Quod superior Prælatus relaxare possit censuram latam ab inferiore. Id verò intelligi debet de ijs superioribus Prælatis, qui iurisdictionem obtinent in ipsos censurâ ligatos, & non tantùm in excommunicatorem.

Ob cuius conditionis defectum Archiepiscopus absolueri non potest excommunicatos à Coepiscopis; cum in subditos eorum iurisdictionem nõ obtineat, nisi ad ipsam appellatū sit, c. Romana, 3. de appell. in 6. & rotat Host. in sum. tit. de sent. excom. §. 12. v. est & alia regula. Consequenter, si alicubi cōsuetudine præscripta introductum sit, vt Archidiaconus v. g. iurisdictione exerceat in Clericos sibi subiectos, excluso Episcopo, ita vt Episcopus inmiscere se non possit, tunc Episcopus excommunicatos ab Archidiacono absolueri nequit, vt rectè docent Palud. Cou. Syl. cit. II. argum. c. dilecto. 10. de offic. Archidiaconi, & c. auditis, 15. de præscript. vbi Abb. n. 4. notandum esse ait, quod totum ius Episcopale ab inferiore contra Episcopum præferri possit.

Atque sic seu de iure, seu consuetudine in praxi obseruatur, vt excommunicatos à Præ-

à Prælatiſ Monafteriorum non exemptorum Epifcopus abſoluere non poſſit, niſi ad ipſum appellatum ſit, vti notat hic Abb. n. 10. Palud. cit. loco: Ratio eſt, quòd Epifcopus non habeat plenam iuriſdictionem in regulares: cùm eorum correctio primo loco ad Abbatem ſpectet, & Epifcopus ſe immiſcere non debeat; niſi concurrente negligentia, aut malitia Prælati, vel ſi crimina grauiſima ſint, præſertim quæ deſiſitionem merentur, ſecundùm Gloſſ. in c. quanto, 7. hoc tit. & docui lib. 1. Th. mor. tr. 5. p. 1. c. 7. n. 2. §. De Superiore.

Si autem ſubditus duos habeat Superiores cum ſubordinatione, quibus plenè ſubiectus ſit, ita vt vterque illi præcipere, eumque punire, conſequenter & pœnam relaxare poſſit, tum veriſſima eſt regula: Quòd excommunicatum, ſuſpenſum, vel interdictum à Prælato inferiore, Superior abſoluere poſſit: Sed non vice verſa. Quamobrem Papa excommunicatos à quibuſcunq; Ordinariis abſoluere poteſt. Generalis itè Ordinis eos, quos Prouincialis excommunicauit; Et Prouincialis, quos Guardianus, Prior, aut Rector ei ſubordinatus excommunicatione, aliâue cenſurâ irretiuit.

2 Sed quid dicemus de Epifcopo, ſi in iuriſdictione erga ſubditos concurrat cum inferiore ſibi ſubordinato? Reſpond. & Dico I. Si inferior ordinariam iuriſdictionem in foro externo habeat, quia non ab homine, ſeu Epifcopo, ſed ſecundùm legem, aut conſuetudinem diœceſis conſtituitur, vti quibuſdâ locis Archidiaconi, & Decani, etiam rurales, vti Palud. aduertit loco cit. tum locum habet reſponſio huius c. iun. Gl. communiter recepta, ver. non relaxes. Quòd licèt, abſolutè loquendo, Epifcopus poſſit excommunicatos, aut interdictos ab inferiore Prælato abſoluere; tamen, ſi cenſura rationabiliter lata ſit, hac ſua poteſtate vti eum non deceat, niſi priùs conſulto, & audito cenſuræ auctore, & debita præſtita ſatiſfactione. Quæ eſt communis ſententia, bene explicata à Suar. cit. ſect. 2. n. 17. & 18.

3 Dico II. Si Epifcopi Vicarius, vel alij ab ipſo delegati, & ad nutum illius amobiles

aliquem excommunicarunt, poteſt eum Epifcopus abſoluere arbitrato ſuo. Ita ſignificat Palud. cit. loco. Ratio eſt: Quòd tales Vicarij & delegati non proprio iure, ſed iure & auctoritate alterius iuriſdictione funguntur: Quare neque inter Prælatos numerari poſſunt, de quibus ſolis in hoc c. mentio eſt.

Sed quæritur de parochis, qui & Plebani dicuntur, vtrùm nomine Prælatorum comprehendantur, ita vt ipſi in Parochianos ſuos cenſuras ferre poſſint. Ita affirmat Gl. magna hic. Ioann. Andr. n. 4. Imola n. 2. arg. huius c. Sed contrarium rectè docet Abb. in c. 2. hoc tit. n. 10. Quòd parochi locorū, ſpectato communi iure, ſeu ſecluſo ſpeciali priuilegio, aut præſcriptione, cenſuras ferre non poſſint, vti etiam ex praxi Eccleſiarum conſtat. Nam cenſuram ferre pertinet ad iuriſdictionem fori externi, vti apertè colligitur ex hoc c. & c. quærenti, 20. de verb. ſignif. c. 1. de ſent. excom. in 6. Sed Parochi, ſpectato communi iure, iuriſdictionem in foro externo non exercent, ſed tantùm in poſſentia, vti colligitur ex c. de perſona, 38. iun. Gl. ver. non ab alio, cauſa 1. q. 1. Ergo &c.

Ad argum. ex hoc textu deſumptum reſpondetur, Plebanum iſtum non fuiſſe ſimplicem parochum ſeu Curatum, cùm inter Prælatos numeretur, ideòque in externo foro iuriſdictionem ordinariam ac perpetuam erga parochianos habuerit, Eccleſiæ ſuæ iure ſpeciali annexam, vel Capituli electione ſibi acquiſitam, vti ſingulariter notauit Innoc. in c. quanto, 7. n. 2. hoc tit.

CAPITVLVM IV.

Cùm vos.

PARAPHRASIS.

Si Patroni Eccleſiarum laici indignos Epifcopo præſentent, vel ſi inter ipſos & Epifcopum de iure præſentandi controuerſia exiſtat, vel ſi alia cauſa obſtet, quò minus Eccleſiæ ſtatim prouideri poſſit beneficiatus, tum Epifcopus, remota appellatiōe, œconomos interim conſtituat, qui Eccleſiæ